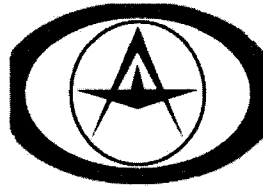




**АНАЛІТИК**  
АУДИТОРСЬКА ФІРМА



# ЕКОНОМІКА ФІНАНСИ ПРАВО

ЩОМІСЯЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 7/1'2015

(видається з 1994 року)

ISSN 2409-1944

*Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата з економічних наук*

Постанова президії ВАК України від 06 жовтня 2010 р. № 1-05/6. Реєстраційне свідоцтво серії КВ № 4384 від 18 липня 2000 р.

#### **Засновники:**

Аудиторська фірма "Аналітик" спільно з Академією муніципального управління та Національною академією внутрішніх справ України

#### **Статті обов'язково проходять**

#### **відбір, внутрішнє і зовнішнє рецензування**

Рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Національної академії внутрішніх справ України (Протокол №11 від 2 липня 2015 року) та Вченою Радою Академії Муніципального Управління (Протокол №5 від 2 липня 2015 року). Повний або частковий передрук матеріалів журналу допускається лише за згодою редакції. Відповідальність

за добір і викладення фактів несуть автори. За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Підписано до друку 27.07.2015

Формат 60/84/8

Наклад – 250 прим.

Адреса редакції: 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 44

Телефони: (050) 735-43-41, (096) 221-88-61

Факс: (044) 278-05-88

Е-mail: [efp.redaktor@gmail.com](mailto:efp.redaktor@gmail.com)

Сайт: [www.efp.in.ua](http://www.efp.in.ua)



Суб'єкт  
видавничої  
справи

© "Аналітик", 2015

© "Економіка. Фінанси. Право", 2015

Типографія: ТОВ "Міжнародний бізнес  
центр"

### **Шеф-редактор:**

*Головач Володимир Володимирович*, к.ю.н., голова правління Аудиторської фірми "Аналітик", Заслужений юрист України

### **Керівник редакційної колегії з економічних наук:**

*Дацій Олександр Іванович*, д.е.н., професор, директор Науково-навчального інституту регіонального управління та місцевого самоврядування, завідувач кафедри економіки підприємства Академії муніципального управління, Заслужений працівник освіти України

### **Заступник керівника редакційної колегії з економічних наук:**

*Невелєв Олександр Мішійлович*, д.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Академії муніципального управління

### **Члени редакційної колегії з економічних наук:**

*Вініченко Ігор Іванович*, д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної теорії та економіки сільського господарства Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету

*Іванюта Василь Фалімонович*, д.е.н., доцент, професор кафедри бізнес-адміністрування та зовнішньоекономічної діяльності Полтавського університету економіки і торгівлі

*Клименюк Микола Миколайович*, д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту Академії муніципального управління

*Кондрашихін Андрій Борисович*, д.е.н., доцент, завідувач кафедри державних та місцевих фінансів Академії муніципального управління

*Корецька Світлана Олександрівна*, д.е.н., доцент

*Маницевич Юрій Миколайович*, д.е.н., доцент, завідувач секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства

*Прияжнюк Володимир Костянтинович*, д.т.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

*Сук Петро Леонідович*, д.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Національного університету біоресурсів і природо-користування України

*Прушківський Володимир Геннадійович*, д.е.н., професор, перший проректор Запорізького національного технічного університету

### **Керівник редакційної колегії з правових наук:**

*Константинов Сергій Федорович*, д.ю.н., професор, учений секретар Вченої ради Національної академії внутрішніх справ

### **Заступник редакційної колегії з правових наук:**

*Лоцихін Олександр Миколайович*, д.ю.н., професор, декан юридичного факультету Академії муніципального управління, Заслужений економіст України

### **Члени редакційної колегії з правових наук:**

*Баймуратов Михайло Олександрович*, д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Маріупольського державного університету, заслужений діяч науки і техніки України

*Бичкова Світлана Сергіївна*, д.ю.н., професор, заступник начальника кафедри цивільного права і процесу Національної академії внутрішніх справ

*Василинчук Віктор Іванович*, д.ю.н., професор, професор кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування Національної академії внутрішніх справ

*Глушков Валерій Олександрович*, д.ю.н., професор, завідувач спеціальною кафедрою № 1 Національної академії Служби безпеки України, заслужений юрист України

*Джужа Олександр Миколайович*, д.ю.н., професор, головний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ

*Кампо Володимир Михайлович*, к.ю.н., доцент, громадський діяч, заслужений юрист України

*Клименко Олена Вікторівна*, к.ю.н., доцент, доцент кафедри теорії, історії держави і права та конституційного права Академії муніципального управління

*Кожоненко Леонід Минович*, к.ю.н., професор, професор кафедри муніципального, цивільного та адміністративного права Академії муніципального управління

*Копан Олексій Володимирович*, д.ю.н., професор, перший заступник Керівника Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України

*Литвин Олександр Петрович*, к.ю.н., професор, професор кафедри публічно-правових дисциплін Університету сучасних знань

*Луць Володимир Васильович*, д.ю.н., професор, завідувач відділу проблем приватного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України

*Озерський Ігор Володимирович*, д.ю.н., доцент, професор кафедри кримінального права та правосуддя Запорізького національного університету, академік міжнародної кадрової академії, відмінник освіти України, радник юстиції

*Приходько Христина Вікторівна*, к.ю.н., професор, доцент кафедри муніципального, цивільного та адміністративного права Академії муніципального управління

*Фрицький Юрій Олегович*, д.ю.н., професор, професор кафедри теорії, історії держави і права та конституційного права Академії муніципального управління

*Царенко Оксана В'ячеславівна*, д.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Академії муніципального управління

### **Випусковий редактор:**

Куцяк Олександр Анатолійович

## ЗМІСТ

### ЕКОНОМІКА

---

<b>Ю.В. МОЛДАХОВСЬКА.</b> Аналіз застосування інтегрованих маркетингових комунікацій (ІМК) на ринку безалкогольних напоїв .....	4
<b>В.Г. ГОНЧАР.</b> Психологічні чинники формування професійної надійності молодшого фінансового персоналу .....	11
<b>Л.П. КОНДРАЦЬКА.</b> Використання лізингу персоналу малими та середніми підприємствами в умовах перманентно кризової економіки .....	14
<b>Н.В. ПРЯМУХІНА.</b> Теоретичні особливості регіональних ринкових трансформацій .....	20

### ФІНАНСИ

---

<b>М.В. МНИХ.</b> Переваги та недоліки проведення адміністративно-територіальної реформи та вплив бюджетної децентралізації на матеріально-технічну базу місцевого самоврядування .....	24
<b>С.С. НЕСТЕРЕНКО, Ю.О. ВОЛОДЬКО.</b> Поява та розвиток дистанційної торгівлі .....	31
<b>А.В. ХОМУТЕНКО, В.П. ХОМУТЕНКО.</b> Економічні передумови виникнення податкового боргу в Україні .....	34
<b>Т.В. ГІЛЬОРМЕ, А.Ю. ШИШКІНА.</b> Концептуальні засади ефективності управління персоналом підприємства .....	40
<b>Р.О. АНЗІН.</b> Адаптація та трансформація підприємства до міжнародних стандартів як перший крок до виходу на міжнародні ринки капіталу .....	44
<b>Г.В. АНЗІНА.</b> Теоретичні засади визначення справедливої вартості холдингових компаній .....	49

### ПРАВО

---

<b>Л.Г. ЧИСТОКЛЕТОВ.</b> Сутність механізму адміністративно-правового забезпечення безпеки діяльності суб'єктів господарювання .....	56
--	----

ПРЯМУХІНА

Наталія Валентинівна  
natalia\_pr@meta.uaкандидат економічних наук,  
доцент кафедри фінансів,  
Черкаський державний  
технологічний університет

УДК 330.341.42

ТЕОРЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКОВИХ  
ТРАНСФОРМАЦІЙTHEORETICAL FEATURES OF THE REGIONAL MARKET  
TRANSFORMATION

*У статті розкрито теоретичні особливості регіональних ринкових трансформацій. Визначено, що їх ключовою складовою є регіон із своїми специфічними властивостями та характеристиками. Обґрунтовано, що ринковий потенціал є тим центром розвитку, який забезпечує процеси зростання виробництва, сфери послуг, нарощення комунікацій. Висвітлено суть синергетичного ефекту ринкових потенціалів, його роль для розвитку регіонального ринкового простору.*

*В статье раскрыты теоретические особенности региональных рыночных трансформаций. Определено, что их ключевой составляющей является регион со своими специфическими свойствами и характеристиками. Обосновано, что рыночный потенциал является тем центром развития, который обеспечивает процессы роста производства, сферы услуг, наращивание коммуникаций. Освещены суть синергетического эффекта рыночных потенциалов, его роль для развития регионального рыночного пространства.*

*The article describes theoretical features of the regional market transformation. Determined, that their key component is the region with their specific properties and characteristics. It is proved that the market potential is the development center, which provides the growth processes of production, services and capacity communications. It is illuminated the essence of the synergistic effect of market potentials, its role for the development of the regional market space.*

**Ключові слова:** трансформації, регіон, ринковий простір, ринковий потенціал, синергетичний ефект

**Ключевые слова:** трансформации, регион, рыночное пространство, рыночный потенциал, синергетический эффект

**Key words:** transformation, region, market space, market potential synergistic effect

## ВСТУП

Розвиток української економіки відбувається поступово, має риси активного ринкового спрямування та визнання у світовому співтоваристві. Сучасні моделі переходу від різних форм адміністративних організацій економічних систем до адміністративно-ринкових та суто ринкових мають назву ринкової трансформації. Економічні науки вивчають ці складні процеси та визначають самостійний напрям досліджень – транзитологію економік та регіонів. Цей напрям займається дослідженням переходу (транзиту), під яким ми розуміємо, в найбільш загальному сенсі, перехід типу економіки з одного якісного стану в інший. Економічні системи, що знаходяться у фазі трансформаційних змін (перехід від одного стану розвитку до іншого) накопичують значну кількість характерних рис, особливостей процесів, що принципово відрізняються від систем, які знаходяться в стані стаціонарного розвитку. Це, значною мірою,

фаза активного еволюціонування, що, фактично, відповідає і революційним змінам.

В межах трансформаційних систем, фактично, не діють базові закони та закономірності розвитку що є відповідальними за ефективні зміни, так у більшості випадків присутні квазіпроцеси. В теорії та методології ринкової трансформації мова йде саме за квазіринкові процеси.

Методологічне підґрунтя визнання квазіринкових процесів слід визнавати як нестандартний (значною мірою прискорений) перехід одних інститутів в інші (адміністративних у ринкові). Виштовхуються неефективні старі інституціональні утворення та отримують визнання нові. Як результат – поява принципово нових закономірностей та тенденції в полі макро-, мезо-, мікро-, нано- процесів відтворення регіонального простору.

На думку українських науковців, питання трансформаційних змін є дуже актуальним та визначальним з урахуванням руху суспільства від епохи соціалізму до сучасних світових стандартів

організації демократії та ринкового прогресу європейського типу. Більшість науковців підтримує думку, що поява і активний розвиток теорій ринкової трансформації обумовлені низкою об'єктивних причин. Активно вивчають та систематизують відповідні знання в: Росії (Л. Абалкін, А. Бузгалін, Є. Гайдар, В. Дашкеєв, О. Луговий, І. Мазаєв та ін.); в Угорщині (Я. Корнаї, Ж. Арвай, А. Вертеш, П. Демшкій та ін.) [6,7,8]; в Білорусі (В. Шимов, Л. Нехорошаєва, Л. Крюков, В. Янчук та ін.); в Україні (В. Геєць, В. Дубіщев, М. Пашкевич, Р. Манн, О. Фінагіна та ін.) [1,2,3,4,5].

Підкреслимо, що стаціонарні системи не є антиподами трансформаційних. В межах стаціонарних економічних систем теж присутні перехідні явища та риси, наприклад, в часи кризи, проведення системних реформ, соціальних конфліктів та інших суспільних негараздів. Але вони мають велику розбіжність у визначенні базових характеристик та процесів розвитку.

### МЕТА РОБОТИ

Висвітлення теоретичних особливостей регіональних ринкових трансформацій.

### МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet. При проведенні дослідження використано методи порівняння та узагальнення.

### РЕЗУЛЬТАТИ

Сучасне прискорення ринкової трансформації в Україні та її регіонах слід пов'язувати за формуванням чіткої парадигми у процесах розвитку: «теоретична платформа трансформування, методичні засади, практичні дії, управлінські технології». Зміни що формують прогрес розвитку суспільства є скорегованими та синергетично пов'язаними з успіхом у межах регіональних утворень. Вирішення системних питань, конфліктів та проблеми створення системи знань науково обґрунтованої платформи для розробки засад регіонального розвитку передбачає визначення ефективних змін, зрушень у регіональних господарських комплексах. Базовою, ключовою складовою ринкової трансформації постає «регіон» та «ринковий простір» у системній взаємодії та єдиному

механізмі прогресивних зрушень. Регіон визначається як об'єкт дослідження в системі цілісності та складових комплексу національного господарства. Теорія та методологія регіональної економіки поширює розуміння розмаїття трансформацій, як за змістом, так і за масштабами. І сам регіон, як об'єкт управління, є універсальним явищем з характеристиками інтегрованої системи та наявністю принципів відмінностей, специфічних характерних рис.

Ринкова трансформація, в самому широкому трактуванні, це перехід від одного стану економічної системи ринкового типу до іншого, більш високорозвиненого. Тобто щоб можливо було зафіксувати процеси ринкової трансформації, повинні відбуватися прогресивні зміни та нарощуватися характерні ознаки ринковості не лише у сфері економічних відносин, а й у соціальній, культурній, інформаційній.

Трансформаційні ринкові системи мають низку характерних ознак, які є відображенням не лише економічної складової: перехід від спрощених (неефективних) форм організації до вищих (ефективних); гармонізація ринкових відносин на основі балансу інтересів; соціалізація ринкових перетворень; поява новітніх процесів державного, галузевого та регіонального регулювання; формування засад розвитку ринкової культури та ін.

Науковий досвід на рівні української наукової думки продовжує активно накопчуватися та поширюватися на нові сфери та актуальні питання. Це затребуваний процес розвитку та відображення системних змін в суспільному та економічному відтворенні. Виникають новітні явища та процеси, що потребують дослідження, визначення, теоретичного обґрунтування, методологічного окреслення т та ін. Це прогрес наукової думки в питаннях удосконалення процесів ринкової трансформації. Більшість науковців підтримує думку, що поява і активний розвиток теорій ринкової трансформації обумовлені низкою об'єктивних причин. Дані теорії затребувані як теоретичний і як практичний напрям в економічній науці. Спрямованість і навантаження, яке вони несуть, слід систематизувати. Схематично їх можна подати у такому вигляді (рис. 1).

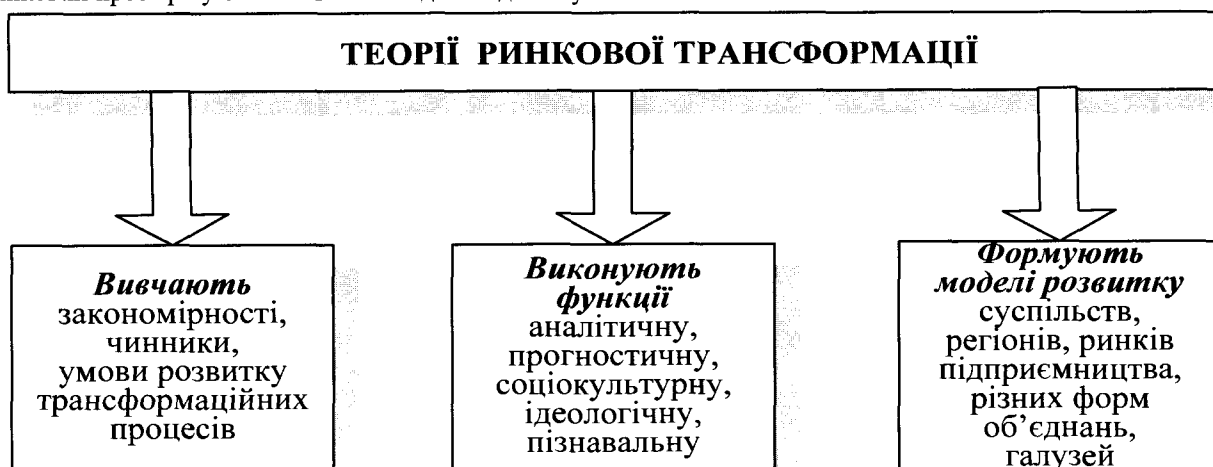


Рис. 1 Напрями дії теорій ринкової трансформації

Сьогодні перед українськими науковцями постають питання дослідження таких перспективних процесів: прискорення глобалізації світових ринків та участь у цьому процесі України; зміни архітектури світового ринкового простору з позиції активного просування стандартів нової моделі економіки – інформаційної; визначення та адаптування новітніх форм ведення конкуренції – кластерних; формування феномену ринкової безпеки, як одночасно економічного, інформаційного та інтелектуального явища; поширення засад регулювання ринкового середовища на підставі сучасних інформаційних технологій та ін.

Значущість економічних трансформацій ринкового спрямування сьогодні обговорюють в системі визначення майбутніх станів, інститутів гармонізації та консолідації відносин, економічних інтересів. Але стани та перспективи ринкової трансформації в різних регіонах України є різними. Це пов'язано з економічними процесами, які мають об'єктивний характер. По-перше, наявність різних детермінант економічного розвитку та зростання (географічних, ресурсних, соціокультурних), по-друге, різна галузева структура, по-третє, різна структура ринкового середовища, наявність фрагментарності галузевих ринків, культурного та етнонаціонального розмаїття та різноспеціалізований економічний і соціокультурний потенціал.

Саме ринковий потенціал є тим центром розвитку, який забезпечує процеси зростання виробництва, сфери послуг, нарощення комунікацій [9]. Синергетичний ефект розвитку та поєднання агентів ринкового потенціалу регіону формує:

нарощення критичної маси ринкових агентів;

розподіляє та корегує ресурси;  
 формує центри ринкової влади;  
 надає перспектив міжрегіональним взаємодіям;  
 окреслює межі асиметрії розвитку господарського комплексу;  
 визначає потребу та платоспроможний попит на транспортні послуги;  
 корелює процеси спеціалізації, кооперації та внутрішньої та зовнішньої інтеграції ринкових агентів.

В загальному розумінні ринковий потенціал – це сума внутрішнього і зовнішнього (залученого) попиту на регіональних ринках. Саме ринковий потенціал формує вироблений ВРП регіону. Реалізація ринкового потенціалу відбувається за рахунок реалізації складових архітектури ринкового простору.

Усі визначення питання щодо дослідження ринкового потенціалу не мають реального теоретичного обґрунтування та методологічного визначення у системі української регіональної економіки та практичної апробації в межах українського регіонального менеджменту. Підходи до оцінки розвитку регіональної економіки залишаються неринковими. Вони не є аргументованими з позиції таких первинних категорій як попит, пропозиція, регіональні галузеві ринки, ємність ринку, кореляція ринкових утворень, агломерація ринкових процесів, асиметрія розвитку ринків та інші. Ці питання розглядаються вітчизняними науковцями як теоретичні процеси, а світова ринкова економіка орієнтує свою дослідну діяльність на рівні теорії, аналітичних досліджень, методології, управлінського інструментарію впровадження та контролю (рис. 2).



Рис. 2 Схема синергетичного впливу ринкових потенціалів на трансформації регіональних господарських комплексів

Нами висвітлено основні види ринкових потенціалів, які формують потенціал трансформаційних процесів ринкового середовища. Їх дослідження і зміцнення на регіональному рівні є передумовою створення сильних важелів під впливом яких сформується управлінський апарат у відповідному секторі регіональних господарських комплексів для ефективного керування трансформаціями. Очевидно, що сильний потенціал створює потужні управлінські інструменти і тому трансформаційні процеси будуть спрямовані у цьому ж напрямку. Якщо сильних потенціалів багато, то ймовірність негативного впливу трансформацій на них знижується, що виводить на перший план актуальність формування сильних ринкових потенціалів територій.

### ВИСНОВКИ

Висвітлені нами питання ставить час та активний розвиток світового ринку. Вони повинні вивчатися, отримувати теоретичне та методологічне відображення з позиції потреб економіки та соціальної сфери України.

#### Список використаних джерел

- 1 Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети. Монографія. За ред. З.С Варналія. – К.: НІСД, 2007. – 768 с.
- 2 Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку. Монографія. За ред. З.С Варналія. – К.: НІСД, 2005. – 498 с.
- 3 Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.econom.univ.kiev.ua/teaching-staff-fin/227-2011-01-07-06-26-31>
- 4 Долішній М.І., Беленький П.Ю., Бойко Є.І. та ін. Регіональна політика: методологія, методи, практика. – Львів.: ДПА Друк, 2001. – 720 с.
- 5 Електронний ресурс. Режим доступу: [http://znc.com.ua/ukr/publ/info/econ2003/dolishniy\\_maryan\\_ivanovych.php](http://znc.com.ua/ukr/publ/info/econ2003/dolishniy_maryan_ivanovych.php)
- 6 Електронний ресурс. Режим доступу: <http://pntu.edu.ua/uk/component/content/category/10-fakulteti.html>
- 7 Дубішев В.П. Регион в системе отношений хозяйственного комплекса страны. – Полтава: Полтава, 1996. – 184 с.
- 8 Дубішев В.П. Методологія економічних досліджень в умовах глобалізації цих процесів / В.П. Дубішев // Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації: збірник наукових статей учасників П'ятої Всеукраїнської науково-практичної конференції ПНПУ ім. В.Г. Короленка. – Полтава: ТОВ „АСМГ”, 2013. – С.71–73.
- 9 Methods of regional analysis: an introduction to regional science by Isard, Walter. Publisher Cambridge]: Published jointly by the Technology Press of the Massachusetts Institute of Technology and Wiley, New York Pages 834